

## Folklor i mitologia Bałtów

### Sylabus zajęć

#### Informacje podstawowe

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Kierunek studiów</b><br>Etnolingwistyka<br><b>Specjalność</b><br>Bałtologia<br><b>Jednostka organizacyjna</b><br>Wydział Etnolingwistyki<br><b>Poziom studiów</b><br>studia pierwszego stopnia<br><b>Forma studiów</b><br>studia stacjonarne<br><b>Profil studiów</b><br>profil ogólnoakademicki |                                                                                           | <b>Cykl dydaktyczny</b><br>2023/24<br><b>Kod zajęć</b><br>26ETLBALS.13K.13739.23<br><b>Języki wykładowe</b><br>polski<br><b>Obligatoryjność</b><br>Fakultatywny<br><b>Blok zajęciowy</b><br>Przedmioty kierunkowe |
| <b>Koordynator zajęć</b>                                                                                                                                                                                                                                                                            | Paweł Kida                                                                                |                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Prowadzący zajęcia</b>                                                                                                                                                                                                                                                                           | Ewa Stryczyńska-Hodyl                                                                     |                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Okres</b><br>Semestr 1                                                                                                                                                                                                                                                                           | <b>Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia</b><br>• Wykład: 30, Zaliczenie z oceną | <b>Liczba punktów ECTS</b><br>4                                                                                                                                                                                   |
| <b>Okres</b><br>Semestr 2                                                                                                                                                                                                                                                                           | <b>Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia</b><br>• Wykład: 30, Egzamin            | <b>Liczba punktów ECTS</b><br>4                                                                                                                                                                                   |

#### Cele kształcenia dla zajęć

| Kod | Cel                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| C1  | Celem zajęć jest zapoznanie studentów z wybranymi zagadnieniami z zakresu mitologii i folkloru narodów bałtyckich (Prusów, Litwinów, Łotyszy), budowanie świadomości różnorodności kultur dawnych Bałtów oraz dostarczenie narzędzi do analizy źródeł wykorzystywanych w badaniach nad mitologią i folklorem narodów bałtyckich. |

## Efekty uczenia się dla zajęć

| Kod                                          | Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie                                                                                                                                                                            | Efekty uczenia się dla kierunku                                                                                                 | Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć |
|----------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|
| <b>Wiedzy - Student/ka:</b>                  |                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                 |                                                              |
| W1                                           | zna podstawową terminologię nauk humanistycznych i społecznych                                                                                                                                                     | ETL_K1_W02,<br>ETL_K1_W03,<br>ETL_K1_W04,<br>ETL_K1_W06                                                                         | Egzamin pisemny,<br>Kolokwium pisemne                        |
| W2                                           | zna podstawowe teorie i definicje dotyczące problematyki kultury oraz miejsce i znaczenie mitologii i folkloru w relacji do innych nauk humanistycznych                                                            | ETL_K1_W02,<br>ETL_K1_W03,<br>ETL_K1_W04,<br>ETL_K1_W05,<br>ETL_K1_W07,<br>ETL_K1_W08                                           | Egzamin pisemny,<br>Kolokwium pisemne                        |
| <b>Umiejętności - Student/ka:</b>            |                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                 |                                                              |
| U1                                           | dostrzega i potrafi wyjaśnić rolę oraz znaczenie mitologii i folkloru w procesach zachodzących w kulturach obszaru bałtyckiego                                                                                     | ETL_K1_U08,<br>ETL_K1_U09,<br>ETL_K1_U10, ETL_K1_U11                                                                            | Egzamin pisemny,<br>Kolokwium pisemne                        |
| U2                                           | potrafi opisać i zinterpretować kulturowy dorobek człowieka, a także rozpoznaje różne rodzaje wytworów kultury właściwych dla badanego obszaru oraz potrafi przeprowadzić ich krytyczną analizę oraz interpretację | ETL_K1_U05,<br>ETL_K1_U06,<br>ETL_K1_U08,<br>ETL_K1_U10,<br>ETL_K1_U11, ETL_K1_U16                                              | Egzamin pisemny,<br>Kolokwium pisemne                        |
| <b>Kompetencji społecznych - Student/ka:</b> |                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                 |                                                              |
| K1                                           | nabywa kompetencje do publicznego wypowiadania się i wyrażania opinii dotyczących zagadnień szczegółowych, a także konstruowania typowych prac pisemnych z wykorzystaniem różnych źródeł i ujęć teoretycznych      | ETL_K1_K01,<br>ETL_K1_K04,<br>ETL_K1_K05,<br>ETL_K1_K06,<br>ETL_K1_K07,<br>ETL_K1_K08,<br>ETL_K1_K09, ETL_K1_K10                | Egzamin pisemny,<br>Kolokwium pisemne                        |
| K2                                           | zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy, rozumie potrzebę nieustannego dokształcania się i rozwoju zawodowego. Jest otwarty na krytykę swoich argumentów i potrafi je modyfikować w wyniku dyskusji.             | ETL_K1_K01,<br>ETL_K1_K04,<br>ETL_K1_K05,<br>ETL_K1_K06,<br>ETL_K1_K07,<br>ETL_K1_K08,<br>ETL_K1_K09,<br>ETL_K1_K10, ETL_K1_K11 | Egzamin pisemny,<br>Kolokwium pisemne                        |

## Treści programowe dla zajęć

| Lp. | Treści programowe dla zajęć                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Efekty uczenia się dla zajęć | Formy zajęć |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|-------------|
| 1.  | <p>1. Zagadnienia teoretyczne i ogólne:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- mit, mitologia, mitoznawstwo (wybrane zagadnienia);</li> <li>- folklor, gatunki literatury ludowej (wybrane zagadnienia);</li> <li>- badania, interdyscyplinarność, szkoły i podejścia (wybrane zagadnienia);</li> <li>- zainteresowanie folklorem Bałtów, zbieracze, zbiory, zinstytucjonalizowane podejście do ludowej literatury;</li> <li>- katalogi i zbiory litewskich i łotewskich tekstów ludowych. <p>2. Bajka etiologiczna i mitologiczna:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ludowa wizja stworzenia świata (wybrane motywy);</li> <li>- fabula obscena (wybrane zagadnienia i motywy);</li> <li>- bałtycki mit kosmogonicznego zanurzenia;</li> <li>- pogańskie bóstwa w bajce mitologicznej (wybrane postaci i zagadnienia). <p>3. Gatunki folkloru a badania mitologiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- bajka magiczna – mit zdegradowany (wybrane zagadnienia);</li> <li>- bajka magiczna a rytuały przejścia (wybrane motywy);</li> <li>- bajka magiczna w badaniach A. J. Greimasa;</li> <li>- ludowe pieśni łotewskie w badaniach H. Biezaisa;</li> <li>- bajka o żonie węża – źródła i interpretacje (wybrane zagadnienia). <p>4. Wierzenia Bałtów w źródłach historycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ogólna wizja bałtyckich wierzeń;</li> <li>- drzewa (wybrane zagadnienia);</li> <li>- węże (wybrane motywy i zagadnienia);</li> <li>- święte gaje, miejsca kultu, krajobraz pierwotny;</li> <li>- zaświaty (wybrane zagadnienia). <p>5. Teonimy:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- bóstwa w najstarszych źródłach – odczytywanie, interpretacje (wybrane zagadnienia);</li> <li>- mnogość imion i problemy interpretacyjne;</li> <li>- zlewianie się postaci, ekspansywność niektórych postaci, detronizacja (wybrane zagadnienia). <p>6. Bałtycki panteon:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- bóstwa bałtyckie a trójdzielny system G. Dumézila;</li> <li>- panteon czy panteony? (wybrane możliwości interpretacyjne);</li> <li>- różne rekonstrukcje.</li> </ul> </li></ul></li></ul></li></ul></li></ul></li></ul> | W1, W2, U1, U2, K1, K2       | Wykład      |

## Informacje dodatkowe

### Semestr 1

| Forma zajęć | Metody i formy prowadzenia zajęć                  |
|-------------|---------------------------------------------------|
| Wykład      | Wykład konwersatoryjny, Dyskusja, Praca z tekstem |

| Forma zajęć | Warunki zaliczenia zajęć                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wykład      | <p>przygotowanie do zajęć<br/>zaliczenie pracy semestralnej w I i II semestrze<br/>Kryteria oceniania:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. bardzo dobry (bdb; 5,0) - od 90-100% (Opanowanie w stopniu bardzo wysokim wiedzy z zakresu materiału omawianego na zajęciach)</li> <li>2. dobry plus (db plus; 4,5) - od 85-89 % (Opanowanie w stopniu dobrym wiedzy i umiejętności z zakresu materiału omawianego na zajęciach, nieliczne błędy merytoryczne, poziom kompetencji wymagający nieznacznych korekt)</li> <li>3. dobry (db; 4,0) - od 75-84 % (Opanowanie w stopniu dobrym wiedzy i umiejętności z zakresu materiału omawianego na zajęciach, pewna liczba błędów merytorycznych, poziom kompetencji na poziomie zadowalającym)</li> <li>4. dostateczny plus (dst plus; 3,5) - od 70-74 % (Opanowanie w stopniu zadowalającym wiedzy i umiejętności z zakresu materiału omawianego na zajęciach, pewna liczba błędów merytorycznych, poziom kompetencji wymagający znacznych korekt)</li> <li>5. dostateczny (dst; 3,0) - od 60-69 (Opanowanie w stopniu zadowalającym wiedzy i umiejętności z zakresu materiału omawianego na zajęciach, dość duża liczba błędów merytorycznych, poziom kompetencji wymagający znacznych korekt)</li> <li>6. niedostateczny (ndst) - poniżej 60% (Niezadowalający stopień opanowania wiedzy i umiejętności z zakresu materiału omawianego na zajęciach, duża liczba błędów merytorycznych, poziom kompetencji wskazujący na nieprzyswojenie materiału zajęć)</li> </ol> |

## Semestr 2

| Forma zajęć | Metody i formy prowadzenia zajęć                  |
|-------------|---------------------------------------------------|
| Wykład      | Wykład konwersatoryjny, Dyskusja, Praca z tekstem |

| Forma zajęć | Warunki zaliczenia zajęć                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wykład      | <p>przygotowanie do zajęć<br/>zaliczenie pracy semestralnej w I i II semestrze<br/>Kryteria oceniania:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. bardzo dobry (bdb; 5,0) - od 90-100% (Opanowanie w stopniu bardzo wysokim wiedzy z zakresu materiału omawianego na zajęciach)</li> <li>2. dobry plus (db plus; 4,5) - od 85-89 % (Opanowanie w stopniu dobrym wiedzy i umiejętności z zakresu materiału omawianego na zajęciach, nieliczne błędy merytoryczne, poziom kompetencji wymagający nieznacznych korekt)</li> <li>3. dobry (db; 4,0) - od 75-84 % (Opanowanie w stopniu dobrym wiedzy i umiejętności z zakresu materiału omawianego na zajęciach, pewna liczba błędów merytorycznych, poziom kompetencji na poziomie zadowalającym)</li> <li>4. dostateczny plus (dst plus; 3,5) - od 70-74 % (Opanowanie w stopniu zadowalającym wiedzy i umiejętności z zakresu materiału omawianego na zajęciach, pewna liczba błędów merytorycznych, poziom kompetencji wymagający znacznych korekt)</li> <li>5. dostateczny (dst; 3,0) - od 60-69 (Opanowanie w stopniu zadowalającym wiedzy i umiejętności z zakresu materiału omawianego na zajęciach, dość duża liczba błędów merytorycznych, poziom kompetencji wymagający znacznych korekt)</li> <li>6. niedostateczny (ndst) - poniżej 60% (Niezadowalający stopień opanowania wiedzy i umiejętności z zakresu materiału omawianego na zajęciach, duża liczba błędów merytorycznych, poziom kompetencji wskazujący na nieprzyswojenie materiału zajęć)</li> </ol> |

## Literatura

### Obowiązkowa

1. Biezais Haralds, Die himmlische Götterfamilie der alten Letten. Stockholm: Almquist & Wiksell, 1972 Biezais Haralds & Ström Åke V., Germanische und baltische Religion. Stuttgart: Kohlhammer, 1975 Greimas Algirdas Julius, O bogach i ludziach. Studia o mitologii litewskiej, Kęty: Wydawnictwo Marek Derewiecki, 2007. Greimas Algirdas Julius, Tautos atminties beiėškant, Vilnius-Chicago: Mokslo-Algimanto Mackaus knygy leidimo fondas, 1990.

## Nakład pracy studenta i punkty ECTS

### Semestr 1

| Rodzaje zajęć studenta              | Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć |
|-------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|
| Wykład                              | 30                                                                  |
| Przygotowanie do zajęć              | 60                                                                  |
| Czytanie wskazanej literatury       | 30                                                                  |
| <b>Łączny nakład pracy studenta</b> | <b>Liczba godzin</b><br>120                                         |
| <b>Liczba punktów ECTS</b>          | <b>ECTS</b><br>4                                                    |

\* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

### Semestr 2

| Rodzaje zajęć studenta              | Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć |
|-------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|
| Wykład                              | 30                                                                  |
| Przygotowanie do zajęć              | 60                                                                  |
| Czytanie wskazanej literatury       | 30                                                                  |
| <b>Łączny nakład pracy studenta</b> | <b>Liczba godzin</b><br>120                                         |
| <b>Liczba punktów ECTS</b>          | <b>ECTS</b><br>4                                                    |

\* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

## Efekty uczenia się dla kierunku

| Kod        | Treść                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ETL_K1_K01 | Absolwent/ka jest gotów/gotowa do stałej aktualizacji posiadanej wiedzy i umiejętności                                                                                                                                                                                   |
| ETL_K1_K04 | Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykazywania otwartości na nowe idee i do zmiany opinii w świetle dostępnych danych lub argumentów                                                                                                                                      |
| ETL_K1_K05 | Absolwent/ka jest gotów/gotowa do pracy zespołowej przy wykonywaniu wspólnych zadań                                                                                                                                                                                      |
| ETL_K1_K06 | Absolwent/ka jest gotów/gotowa do efektywnej organizacji pracy swojej oraz innych i krytycznego oceniania jej priorytetów oraz stopnia zaawansowania                                                                                                                     |
| ETL_K1_K07 | Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podejmowania problematyki etycznej związanej z odpowiedzialnością za rzetelność przekazywanej wiedzy i rozumienia wagi własności intelektualnej                                                                                        |
| ETL_K1_K08 | Absolwent/ka jest gotów/gotowa do świadomej oceny wartości dziedzictwa kulturowego obszaru językowego kierunku i specjalności                                                                                                                                            |
| ETL_K1_K09 | Absolwent/ka jest gotów/gotowa do śledzenia bieżących trendów kulturowych oraz cywilizacji ludzkiej w obszarze językowym kierunku i specjalności, wykorzystując do tego celu różne media i techniki komunikacyjne                                                        |
| ETL_K1_K10 | Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykazywania się otwartością i tolerancją wobec innych kultur                                                                                                                                                                           |
| ETL_K1_K11 | Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych oraz odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych w związku z wykonywanym zawodem z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych                                                      |
| ETL_K1_U05 | Absolwent/ka potrafi rozpoznawać oraz oceniać procesy i zjawiska językowe, literackie i kulturowe na podstawie uzyskanej wiedzy i z zastosowaniem standardowych metod i narzędzi wykorzystywanych w badaniach etnolingwistycznych i/lub w badaniach interdyscyplinarnych |
| ETL_K1_U06 | Absolwent/ka potrafi skutecznie posługiwać się poznanymi metodami i narzędziami właściwymi dla kierunku etnolingwistyka                                                                                                                                                  |
| ETL_K1_U08 | Absolwent/ka potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg konkretnych zjawisk językowych, literackich i kulturowych, a także ich wzajemne powiązanie i przenikanie się                                                                                              |
| ETL_K1_U09 | Absolwent/ka potrafi posługiwać się głównymi teoriami z zakresu języka, literatury i kultury, paradygmatami badawczymi studiowanego kierunku w typowych sytuacjach językowych i społecznych                                                                              |
| ETL_K1_U10 | Absolwent/ka potrafi samodzielnie, analitycznie i krytycznie interpretować teksty językowe i literackie oraz zjawiska kulturowe typowe dla wybranego kierunku                                                                                                            |
| ETL_K1_U11 | Absolwent/ka potrafi merytorycznie i fachowo argumentować oraz formułować wnioski z wykorzystaniem poglądów innych autorów w języku polskim i języku wybranej specjalizacji                                                                                              |
| ETL_K1_U16 | Absolwent/ka potrafi prowadzić rozmowy dotyczące językoznawstwa, literaturoznawstwa i wiedzy o kulturze oraz wypowiadać się na temat tych dziedzin w języku polskim oraz w języku wybranej specjalności                                                                  |
| ETL_K1_W02 | Absolwent/ka zna i rozumie kluczowe tematy, pojęcia i zagadnienia dotyczące badań językoznawczych, literaturoznawczych i kulturoznawczych z obszaru kulturowego języka wybranej specjalności                                                                             |
| ETL_K1_W03 | Absolwent/ka zna i rozumie kluczowe teorie i metodologię nauk językoznawczych i literaturoznawczych w języku polskim oraz w języku wybranej specjalności                                                                                                                 |
| ETL_K1_W04 | Absolwent/ka zna i rozumie treść, formę i funkcję kluczowej terminologii z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa oraz wiedzy o obszarze kulturowym i języków wybranej specjalności                                                                                 |
| ETL_K1_W05 | Absolwent/ka zna i rozumie tematykę ogólną z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa i obszaru kulturowego języka wybranej specjalności                                                                                                                               |
| ETL_K1_W06 | Absolwent/ka zna i rozumie tematykę szczegółową z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa, lub obszaru kulturowego języka wybranej specjalności                                                                                                                      |
| ETL_K1_W07 | Absolwent/ka zna i rozumie powiązania językoznawstwa i literaturoznawstwa z innymi dyscyplinami naukowymi w obszarze nauk humanistycznych i społecznych                                                                                                                  |

| Kod        | Treść                                                                                                                                                                                                                  |
|------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ETL_K1_W08 | Absolwent/ka zna i rozumie główne kierunki rozwoju nauk filologicznych i najważniejsze nowe osiągnięcia w zakresie językoznawstwa, literaturoznawstwa oraz badań historycznych z obszaru języków wybranej specjalności |